

Nederzwalm – Meilegem – Paulatem - Beerlegem**Praktisch**

De wandeling tussen Zwalm- en Scheldevallei is **ongeveer 10 km** lang en werd uitgestippeld hoofdzakelijk langs **overwegend verharde wegen**. Enkel in de nabijheid van het kasteeldomein Ten Biezen stap je op enkele honderden meters onverhard pad.

Startplaats: er is voldoende parkeergelegenheid in de nabijheid van de Terbiestmolen, waar we de wandeling aanvatten. **Horecamogelijkheden** zijn de Ter Biestmolen, Het Jagershof, De Klokke en De Patrijs

Bezienswaardig

We nemen de eerste landbouwweg langs de hondenschool tot aan de Langemuntstraat welke wij links inslaan en volgen tot net voor de brug over de Stampkotbeek. Hier nemen we het wandelpad rechts tot aan het volgende brugje. Hier zien we de resten (keermuren en molenstenen van de vroegere **Stampkotmolen** die hier tot 1960 heeft gestaan.

Voor de fusie van 1970 was **Paulatem** de kleinste gemeente van Oost-Vlaanderen (132 inwoners). Vandaag is het het kleinste dorpje met 125 inwoners. Het lokaal gemeentehuis was vroeger ondergebracht in een herberg, rechts van de kerk.

De geklasseerde **Sint-Gangulfuskerk** van Paulatem is gedeeltelijk opgetrokken in Romaanse stijl en gedeeltelijk in vroeg gotische stijl. Meteen zie je dat de kerk heel oud is - bijna volledig in Doornikse steen - maar van haar geschiedenis weten we weinig af. Vermoedelijk was de eerste kerk een romaans zaalkerkje dat door de eeuwen heen werd veranderd en vergroot. Sint-Gangulfus (of Sint-Gandolf) is de beschermheilige tegen wat men noemde "kwade en overspelige wijven" en - misschien bijkomstig - tegen de grote droogte.

We stappen door het dorp van Paulatem en naar het einde toe van de Paulatemstraat ook verder aan de rand van het domein Ten Bieze zien we enkele **armenhuisjes**. Het zijn een aantal huisjes waar vroeger de armen en daklozen een onderkomen konden vinden. Ze waren eigendom van de Graaf, daar wijzen de gekleurde blaffeturen op.

Het **domein Ten Bieze** is 60 ha groot en bestaat uit een achttiende-eeuws kasteel, omringd door een park, deels aangelegd in Engelse stijl, deels in Franse stijl. Het kasteel is omringd door 3 vijvers: de paardenvijver, de lindevijver en de grote vijver met de hofgrachten.

Het huidige kasteel werd gebouwd rond 1730 en verving een vervallen middeleeuws kasteel. Het monumentale smeedijzeren hekken werd geplaatst rond 1861. Op de hoeken van het kasteleiland staan schandpalen van de heerlijkheid van Well-Schelderode, Gontrode en Oosterzele. Kenmerkend voor het domein is de enorme Libanonceder. Een onderzoek naar de ouderdom van de boom toonde aan dat hij dateert van rond 1400. Het kasteel wordt nog steeds bewoond door de graaf d'Ursel de Bousies en is niet te bezoeken.

Langsheen de Beerlegemsebaan treffen we ook het jachtopzienshuis van het kasteeldomein aan, thans restaurant het Jagershof.

De toren van de **Sint-Andrieskerk** van Beerlegem dateert van 1641 en is geklasseerd als monument. Het schip dateert uit de achttiende eeuw, de kruisbeuk uit de negentiende eeuw. Links van de kerk zien de **Kasteeldreef** naar het kasteel en het bronzen **beeldje van de jager**.

Meilegem is een dorpje aan de Schelde. Op het dorpspleintje tref je het bronzen beeld aan van de **steenkapper**. Hier staat ook de Sint-Martinuskerk. Deze eenvoudige kerk dateert uit 1784, maar bezit wel een beschermd pijporgel.

Hier in Meilegem bevindt zich zeker één van de mooiste plekjes van Zwalm en de hele regio: **De Kaaiemeersen/Oude Schelde**. De Schelde werd hier in 1882 rechtgetrokken en op verschillende plaatsen in de streek en ook in Zwalm bleven de oude Scheldearmen roerloos liggen. Dit is vandaag een natuurgebied waar je in de droge periode van het jaar kan wandelen en genieten. In de herfst en winter wordt het gebied onder water gehouden om de oorspronkelijke winterse overstromingssituatie terug te realiseren en zo de fauna en flora van weleer te kunnen laten terugkeren. In de lente en zomer is het broedplaats en stiltegebied. Er is een vogeluitkijkpost en een uitgetekende wandeling (wandelfolder 7 in deze bundel) De aanpalende **Kaaihoeve** (uit de tweede helft van de 18de eeuw) is vanaf 1991 beheerd door de provincie Oost-Vlaanderen en is een milieu-educatief centrum waar je alles te weten komt over de fauna- en flora van het bovenscheldebekken. Er is een permanente tentoonstelling over de dieren en planten in de oude Scheldearm, het fungeert als documentatiecentrum, voor klasbezoeken, er is een natuurtuin op kindermaat, allerlei activiteiten, wandelingen, film,... De Kaaihoeve kan tijdens de week en in het weekend vrij bezocht worden.

Tot 1850 bestonden de twee gemeenten **Nederzwalm en Hermelgem** los van elkaar. In 1847 sloot de parochie zich aan bij die van Nederzwalm uit geldzorgen en werd de fusie een feit. De bouwvallige kerk werd definitief gesloopt door de Duitsers in 1940 om plaats te maken voor een noodbrug over de Schelde.

De **Allerheiligenkerk** van Nederzwalm werd gebouwd in 1776, de twee zijbeuken in 1851 (na de fusie met Hermelgem). Ook zij is geklasseerd als monument.

In de omgeving achter Terbiestmolen, aan de Biestmolenstraat bevindt zich de **Vanderlindensmolen**, een van de nog resterende 8 watermolens in Zwalm. De molen en zijn omgeving werden geklasseerd in 1985. Aanvankelijk werd de molen gebruikt als wasmolen en blekerij. Volgens de ankering zou dit rond 1901 zijn geweest. Later werd hij ook gebruikt als olie- en graanmolen. Deze molen bevindt zich op de Peerdestokbeek.

